

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/2/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200771
Dátum vydania rozhodnutia: 22.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200771.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: C. O., r.č. XX XX XX XXXX, trvale bytom N. X. H. Č. XX, XXX XX R., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2 Sd /60/2015-37 z 25. septembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2 Sd /60/2015-37 z 25. septembra 2015 mení tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 30. júna 2015 zrušuje a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X z 30. júna 2015, ktorým odporkyňa žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 24.09.2010 podľa § 142 ods. 4 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 306/1991 Zb. zamietla.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z obsahu dávkového spisu za preukázané, že navrhovateľ je od XX.XX.XXXX poberateľom výsluhového príspevku, ktorý bol mu priznaný podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov. Priznaný výsluhový príspevok sa podľa ustanovenia § 89 ods. 3 zákona č. 114/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení vojakov od 01.05.1998 považuje za výsluhový dôchodok a podľa ustanovenia §

125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa od 01.07.2002 považuje za výsluhový dôchodok. Tento výsluhový dôchodok navrhovateľovi bol priznaný za 33 rokov a 29 dní služby, pričom mu bola započítaná do tejto doby aj vojenská základná služba od 01.11.1958 až do trvania služobného pomeru vojaka z povolania do XX.XX.XXXX.

Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi teda vznikol podľa predpisov účinných pred 01.01.2004 a nárok na ďalší starobný dôchodok navrhovateľovi nemohol vzniknúť, pretože od XX.XX.XXXX, kedy dovŕšil navrhovateľ 55 rok veku a teda sa stal podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. starobným dôchodcom nemohla mu byť započítaná resp. uznaná aj ďalšia doba nepretržitého zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok od 10.06.1993 k 31.12.2003, nakoľko túto podmienku uvedenú v zákone § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nespĺnil.

Súd sa stotožnil s názorom Sociálnej poisťovne ústredia, ktorá v súlade s obsahom ustanovenia § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení odôvodňuje zamietnutie žiadosti o priznanie starobného dôchodku navrhovateľa od 24.09.2010 práve citáciou tohto ustanovenia. Aj súd je toho názoru, že priznaním starobného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku navrhovateľa (55. roku veku k XX.XX.XXXX) podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení súčasne vylučuje možnosť vzniku ďalšieho nároku na starobný dôchodok podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z.z.

Súd v tomto prípade je toho názoru, že navrhovateľovi nemožno preto priznať ďalší starobný dôchodok, má však nárok na zvýšenie starobného dôchodku za doby zamestnania, ktoré neboli zhodnotené pre nárok a výšku jeho starobného dôchodku priznaného mu od XX.XX.XXXX, pričom jednoznačne právomoc rozhodnúť o takomto zvýšení starobného dôchodku je v kompetencii útvaru Ministerstva obrany SR, t. j. Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

S poukazom na tieto skutočnosti nie je opodstatnená žiadosť navrhovateľa uložiť odporkyňi povinnosť rozhodnúť o jeho starobnom dôchodku, nakoľko odporkyňa, t. j. Sociálna poisťovňa ústredie mu starobný dôchodok priznať nemôže a odpracované roky po priznaní starobného dôchodku mu môžu byť zhodnotené len zvýšením starobného dôchodku, o ktorom výlučne rozhodne príslušný útvar Ministerstva obrany SR.

S poukazom na to, že sociálna poisťovňa svojim rozhodnutím zo dňa 30.06.2015 pod č. XXX XXX XXXX X rozhodla v súlade so zákonom, pretože nie je príslušná na rozhodovanie o starobnom dôchodku navrhovateľa, predmetné rozhodnutie súd ako vecne správne a zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, ktorým namietal nesprávne právne posúdenie súdom prvého stupňa, ktoré videl v tom, že súd prvého stupňa sa stotožnil s argumentmi odporkyne, napriek tomu, že v predchádzajúcich konaniach o tom istom uplatnenom nároku, rozhodol opačne, pričom argumentácia odporkyne sa zásadne nezmenila a teraz dospel k záveru, že nárok na starobný dôchodok mu vznikol podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 a teda na rozhodnutie o tomto nároku nie je odporkyňa príslušná.

Nesúhlasil s argumentáciou súdu prvého stupňa ako aj odporkyne, podľa ktorej odpracované roky po priznaní starobného dôchodku mu môžu byť zhodnotené len zvýšením starobného dôchodku, pričom poukázal na to, že starobný dôchodok nepoberá, ale od X.XX.XXXX mu bol priznaný výsluhový príspevok podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov, ktorý sa zmenil administratívne na výsluhový dôchodok s účinnosťou od 1.5.1998 a to podľa § 89 ods. 3 zákona č. 114/1998 Z. z. a podľa ustanovenia § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa od 1.7.2002 naďalej považuje za výsluhový dôchodok. Pre tento nárok mu bola zhodnotená iba doba výkonu základnej vojenskej služby od 1.11.1958 do 30.10.1960 v I. kategórii funkcií, ďalšia služba od 1.3.1961 do 31.7.1962 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru vojaka z povolania od 1.8.1962 do 30.11.1992 v I. kategórii funkcií, teda spolu 33 rokov a 29 dní.

Namietal, že výsluhový dôchodok ale nezhodnocuje aj iné obdobia, ktoré sa rátajú do dôchodkového zabezpečenia a to doba štúdia na baníckom učilišti v rokoch 1954 až 1956, doba zamestnania od 1.4.1956 do 31.10.1958 pre Železnorudné bane Rudňany, od 1.11.1960 do 28.2.1961 pre Železné rudné bane Rudňany, od 1.1.1993 do 31.12.1996 a od 1.1.1997 do 31.12.1998 v pracovnom pomere pre vojenské útvary ako civilný zamestnanec, viac ako 10 rokov ďalšieho zamestnania počas, ktorých prispieval do všeobecného systému sociálneho zabezpečenia.

Podľa jeho názoru nesprávnou aplikáciou zákona o sociálnom poistení dochádza k zhoršovaniu jeho dôchodkového postavenia ako bývalého profesionálneho vojaka, pretože za službu mu boli priznané zvýhodnenia podľa osobitného systému sociálneho zabezpečenia, ale roky odpracované v civilnom zamestnaní sa neberú do úvahy, napriek tomu, že 10 rokov prispieval do všeobecného systému sociálneho zabezpečenia.

Poukázal na právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého by mala odporkyňa správne postupovať tak, že pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme (samozrejme pri zachovaní výhod z preferovaných zamestnaní, teda napr. pri skoršom odchode do dôchodku), následne vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila po zhodnotení doby poistenia v osobitnom systéme a odpočítať ju od teoretickej výšky dôchodku, vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia a až takto vypočítaná dávka môže zachovať všetky oprávnené nároky uvedených poistencov osobitného systému a nebude poškodzovať Sociálnu poisťovňu.

Trval na tom, že splnil všetky podmienky vzniku nároku na starobný dôchodok, pretože získal viac ako 10 rokov poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, pričom poukázal na ust. § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého „Poistenec, ktorý dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2005 (§ 273 ods. 2), má nárok na starobný dôchodok podľa tohto zákona, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil vek najmenej 62 rokov. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr od 1. januára 2005.“ s tým, že podľa názoru najvyššieho súd aj keby danú podmienku nespĺnil, ale získal by potrebnú dobu po zhodnotení poistenia v osobitnom systéme, má Sociálna poisťovňa povinnosť vykonať výpočet dôchodku a dôchodok priznať.

Odporkyňa tým, že rozhodla, že nie je príslušná na rozhodnutie a vec po právoplatnosti rozhodnutia by postúpila na Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, by týmto postupom spôsobila, že doby poistenia v civilnom zamestnaní by sa mu stratili, pretože v osobitnom systéme sociálneho poistenia by neboli zohľadnené, čo nezodpovedá zámeru zákona o sociálnom poistení.

Pokiaľ odporkyňa vo svojich rozhodnutiach odkazuje na judikatúru najvyššieho súdu a najmä na rozsudok sp. zn. 9So/103/2011 zo dňa 26.9.2012, túto argumentáciu považuje za účelovú a vytrhnutú z kontextu, pretože podľa tohto rozsudku odporkyňa nakoniec nebola úspešná.

Navrhovateľ namietal, že k týmto argumentom sa priklonil aj súd prvého stupňa, keď poukazoval na judikatúru NS SR v obdobných veciach, konkrétne 10So/33/2014 zo dňa 15.4.2015, ako aj 1So/50/2014 zo dňa 29.4.2015. Podľa tejto argumentácie „vznik nároku na starobný dôchodok (a jeho priznanie) podľa zákona o sociálnom zabezpečení súčasne vylučuje možnosť vzniku ďalšieho nároku na starobný dôchodok podľa § 21 Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov“ (rozsudok 10So/33/2014 zo dňa 15.4.2015). Súd prvého stupňa ešte k tejto vete pridal aj „ako aj podľa príslušného ustanovenia § 65 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov“. Podľa tejto argumentácie sa teda vylučuje poberanie výsluhového dôchodku a starobného dôchodku podľa predpisov o sociálnom poistení napriek jej nesprávosti s odkazom na ust. § 66 zákona č. 328/2002 Z. z..

Preto navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť a vec jej vrátiť na ďalšie

konanie.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa označila dôvody navrhovateľa uvedené v odvolaní za neopodstatnené, podľa jej názoru súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite vec správne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Trvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Poukázala na to, že navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok dovŕšením 55. rokov veku, t. j. dňa XX. E. XXXX, teda v čase, kedy sa na vzniknuté nároky vzťahovala právna úprava piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Právo na starobný dôchodok, na ktorý už raz vznikol nárok, nezaniká uplynutím času. Žiadny právny predpis nestanovil zánik nároku na dôchodkovú dávku, a to ani vtedy, ak nevznikol nárok na jej výplatu. Nakoľko navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., v súlade s § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. je o žiadosti o priznanie starobného dôchodku príslušný rozhodovať Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

K otázke nároku na starobný dôchodok poistenca, ktorý poberal príspevok za službu a podmienky nároku na starobný dôchodok splnil pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z zaujal právny názor aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku rozsudku č. 9 So 103/2011 z 26. septembra 2012 uvádza: „Kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky rozhodnúť o sociálnom zabezpečení policajtov teda aj o nároku na starobný dôchodok, nie je v danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. dotknutá, keďže navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 ako to predpokladá ustanovenie § 261 ods. 1 zákona" č. 461/2003 Z. z. „Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. je daná právomoc príslušného orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky".

Poukázal na to, že ide o stabilizovanú judikatúru v skutkovo identických konaniach s identickým právnym názorom najvyššieho súdu napr. sp. zn. 9So/38/2014 z 27. mája 2015, č. 10So/81/2014 zo 17. júna 2015.

Akceptujúc uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 499/2011-25, podľa ktorého „Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď", nie je reálne predpokladať, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v skutkovo identickej situácii rozhodne inak.

V zhode s uvedeným a aj s jedným zo základných pravidiel administratívneho konania uvedeným v § 3 ods. 4 druhej vety zákona č. 71/1967Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, preto o nároku na starobný dôchodok navrhovateľa Sociálna poisťovňa nemôže rozhodnúť. Žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok preto opätovne postúpila podľa § 20 zákona č. 71/1967 Zb. príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Pretože predmetom konania je rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, je jednoznačné, že ide o konanie, v ktorom Sociálna poisťovňa je, i napriek § 172 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., viazaná aj základnými pravidlami správneho konania ustanovenými všeobecným predpisom o správnom konaní. Nerešpektovanie takéhoto predpokladu by predstavovalo ohrozenie ochrany základných práv účastníkov konania.

Z takéhoto právneho názoru zrejme vychádza aj súd, ktorý Sociálnej poisťovni ukladá postúpiť žiadosť o dôchodok vecne príslušnému orgánu (napr. v rozsudkoch Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 9So/38/2014 z 27. mája 2015, č. 10So/81/2014 zo 17. júna 2015).

Taktiež poukazujeme aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10So/33/2014 z 15. apríla 2015, ktorý sa týka skutkovo totožnej veci - t. j. poistencovi vznikol nárok na starobný dôchodok

podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. (pred dňom účinnosti zákona č. 114/1998 Z. z.), v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil právny názor, že právo na dávky dôchodkového zabezpečenia, na ktoré už raz vznikol nárok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, podľa § 97 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov nezaniká uplynutím času. Nárok na starobný dôchodok poistencovi vznikol podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, čo vylučuje príslušnosť Sociálnej poisťovne na rozhodnutie o uplatnenom nároku.

Totožný právny záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozsudku sp. zn. 9So/33/2014 z 29. apríla 2015 a tiež v rozsudku sp. zn. 1 So/62/2014 z 29. apríla 2015.

Podľa ustáleného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vznik nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. ako aj vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

Odporkyňa poukázala nato, že ak by pri posudzovaní nároku navrhovateľa na starobný dôchodok rozhodla inak, postupovala by tak v rozpore s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a spôsobila by tak jeho neprimerané zvýhodnenie voči ostatným poistencom, ktorí sú v skutkovo identickej situácii ako navrhovateľ.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.S.P. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 22. augusta 2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa z 24. septembra 2013 o priznanie starobného dôchodku od 24. septembra 2010.

V zmysle § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 129 zákona č. 100/1988 Zb. pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania, pre príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len "vojaci z povolania"), platia ostatné ustanovenia tohto zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že vznik nároku policajta na starobný dôchodok dovŕšením 55. roku veku je viazaný na splnenie podmienky minimálne 25 rokov zamestnania, z ktorých minimálne 20 rokov získal v I. kategórii funkcií.

Podľa § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide o

- a) vojakov z povolania Česko-slovenskej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia,
- b) príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a o vojakov z povolania v pôsobnosti Federálneho ministerstva vnútra, orgán príslušného ministerstva,
- c) príslušníkov zborov nápravnej výchovy, orgán príslušného ministerstva spravodlivosti republiky.

V konaní nebolo sporným, že navrhovateľovi bol od X. G. XXXX priznaný podľa § 210 ods. 1 a § 211 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície v znení neskorších predpisov výsluhový príspevok, ktorý od 1. júla 2002 podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. sa považuje za výsluhový dôchodok.

Navrhovateľ, narodený XX.E. XXXX, splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom XX.E. XXXX, ktorým dovŕšil vek 55 rokov, lebo k tomuto dňu získal viac ako 25 rokov zamestnania a vykonával viac ako 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z. z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že v ňom uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 1. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom a vojakom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.

Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok tých vojakov, ktoré vznikli do 30. júna 2002.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., t. j. podľa § 132 ods.1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. už ku dňu XX.E. XXXX. Tento nárok mu zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a v zmysle § 142 ods. 4 písm. a) je o ňom príslušný rozhodnúť Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia (rovnaký záver vyplýva napr. z rozsudkov najvyššieho súd sp. zn. 9 So 103/2011 z 26.septembra 2012, 9 So 33/2014 z 29.apríla 2015, 10 So 33/2014 z 15. apríla 2015, 1 So 62/2014 z 29.apríla 2015, 9 So 207/2014 z 25.mája 2016). Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že o priznanie starobného dôchodku a jeho výplatu od XX.R. XXXX požiadal žiadosťou z 24.septembra 2013. Príslušnosť odporkyne rozhodnúť o uplatnenom nároku navrhovateľa je vylúčená aj s poukazom na ust. § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. z dôvodu, že navrhovateľ nespĺňal podmienku trvania nepretržitého zamestnania od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31.decembra 2003, čo vyplýva zo samotnej žiadosti navrhovateľa, v ktorej potvrdil, že v období od 1. do 31. decembra 1992 a od 1.januára 1999 bol vedený ako neevidovaný nezamestnaný.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom, že odporkyňa nemá kompetenciu rozhodnúť o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok a že správne táto kompetencia na rozhodnutie patrí príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods. 4 písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení, t. j. v danom prípade Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

Vzhľadom na to, že zákon č. 461/2003 Z.z. neupravuje postup odporkyne v situácii, ak nedisponuje

právomocou na rozhodnutie, v takom prípade sa použijú všeobecné predpisy o správnom konaní (§ 20 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok) a pretože v predmetnej veci odporkyňa takto nepostupovala, z tohto dôvodu odvolací súd považoval jej rozhodnutie za nesúladne so zákonom a podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd neprihliadol na argumentáciu navrhovateľa odkazujúcu na ust. § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého „... Poistenec, ktorý dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2005 (§ 273 ods. 2), má nárok na starobný dôchodok podľa tohto zákona, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil vek najmenej 62 rokov. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr od 1. januára 2005.“, s poukazom na to, že citované ustanovenie sa na neho nevzťahuje, keďže získal najmenej 25 rokov zamestnania a vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšením 55. roku veku, dňa XX.E. XXXX t.j. pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 114/1988 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov, kedy sa na vzniknuté nároky vzťahovala právna úprava piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Tento nárok mu ostal zachovaný a nezaniká uplynutím času (obdobne napr. rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 211/2014 z 25.mája 2016).

Pokiaľ navrhovateľ spochybňoval závery rozsudkov najvyššieho súdu 10So/33/2014 a ISo/50/2014, na ktoré odkazoval súd prvého stupňa resp. odporkyňa na podporu svojho postupu, tvrdením, že podľa argumentácie z nich vyplývajúcej sa vylučuje poberanie výsluhového dôchodku a starobného dôchodku podľa predpisov o sociálnom poistení, odvolací súd poukazuje na to, že takéto závery z nich nevyplývajú, ale možno z nich vyvodiť, že „vznik nároku na starobný dôchodok, resp. jeho priznanie podľa zákona o sociálnom zabezpečení súčasne vylučuje možnosť vzniku ďalšieho nároku na starobný dôchodok podľa § 21 Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, ako aj podľa príslušného ustanovenia § 65 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov“, čo je záver poskytujúci dostatočnú oporu postupu odporkyne v predmetnej veci.

Rovnako dôvodne odporkyňa odkazovala na relevantné závery vyplývajúce z rozsudku 9So/103/2011 zo dňa 26.9.2012, ktorých sa jej neúspech v konaní (na ktorý poukazoval navrhovateľ v odvolaní) v konečnom dôsledku netýkal (keďže jej rozhodnutie bolo v zmysle rozsudku odvolacieho súdu zrušené z iných procesných dôvodov), preto ani túto námietku navrhovateľa nepovažoval odvolací súd za spôsobilú spochybniť rozhodnutie odporkyne resp. súdu prvého stupňa.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku navrhovateľa vytýkajúcu diskriminačný postup odporkyne v jeho prípade vzhľadom na to, že svoje tvrdenia nekonkretizoval skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že by sa kritériá uvedené v citovaných ustanoveniach a aplikované aj v jeho prípade neuplatňovali v druhovo rovnakých konaniach generálne, preto nemožno za daných okolností, keď je takýto postup podporený aj rozhodovacou praxou a judikatúrou súdov hovoriť o mimoriadnom pre navrhovateľa nepriaznivom zaobchádzaní predstavujúc om diskrimináciu.

Aj keď odporkyňa dospela k správne mu záveru, že nie je príslušná na rozhodnutie o starobnom dôchodku navrhovateľa v zmysle jeho žiadosti z 24.septembra 2013, nie je oprávnená o tejto žiadosti vôbec rozhodovať. Z dôvodu nedostatku právomoci o žiadosti rozhodnúť postúpi žiadosť navrhovateľa na rozhodnutie Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia (§ 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb.) (obdobný záver vyplýva napr. z rozsudkov najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 38/2014 z 27.mája 2015, 10 So 81/2014 zo 17.júna 2015, 9 So 207/2014 z 25.mája 2016). V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1,2 v spojení s § 246c ods. 1 a § 151 ods.1 O.s.p., keďže navrhovateľ si trovy konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.